

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ

The Participation of Citizens in Arranging the Local Development
Plan of the Bueng Kan Provincial Administrative Organization.

อัจฉราภรณ์ ขลิบบุรินทร์¹ วิภาส ทองสุทธิ์²

Aucharaporn Khlipburin ,Vipas Thongsuddhi

Received: 2022-08-8 Revised: 2022-08-22 Accepted: 2022-08-29

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 428,041 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบที (t-test แบบ Independent samples) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test-one way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมคิดค้นสาเหตุ ด้านการดำเนินงาน ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดตามและประเมินผล ตามลำดับ

¹ นักศึกษาปริญญาโท, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

² รศ.ดร.สาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

2. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ที่เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน
3. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน
4. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ที่อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น, องค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

The purpose of this study was to study the level and compare the people' participation in the preparation of local development plan of Bueng Kan Provincial Administrative Organization Classified by personal factor. The population studied was People in the Bueng Kan Provincial Administrative Organization 428,041 person. The sample size was determined using Taro Yamane's formula. A total of 400 people were sampled. The instrument used to collect data in the study was an estimation scale questionnaire. The statistics used were percentage, mean, standard deviation. Independent samples t-test and F-test -one way ANOVA and double difference test by Scheffe method.

The results showed that

1.The people in the Bueng Kan Provincial Administrative Organization participated in the preparation of the local development plan of the Bueng Kan Provincial Administrative Organization as a whole at a moderate level. Sort the mean in descending order as follows : Participation in causal research, operations, decision-making and follow-ups and evaluations respectively

2.The people in the Bueng Kan Provincial Administrative Organization with the different sexes participate in the preparation of the local development plan of the Bueng Kan Provincial Administrative Organization are different.

3. The people in the Bueng Kan Provincial Administrative Organization with the different educational levels participate in the preparation of the local development plan of the Bueng Kan Provincial Administrative Organization are different.

4. The people in the Bueng Kan Provincial Administrative Organization with the different occupations participate in the preparation of the local development plan of the Bueng Kan Provincial Administrative Organization are different.

Keywords: Participation, Local development Plan, Provincial Administrative Organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 76 ได้กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการอำนาจรัฐทุกระดับ” ประกอบกับมาตรา 78 ที่กำหนดว่ารัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น พึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณสุข และสาธารณสุขการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น นอกจากนี้ในการดำเนินการปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ยังได้ระบุไว้ในหมวด 9 รวมทั้งหมด 9 มาตรา อันเริ่มตั้งแต่มาตราที่ 282 ถึงมาตรา 290 ซึ่งโดยรวมแล้วพบว่ามาตราทั้งหมดกล่าวถึงการที่รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมายเท่านั้น และในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวดที่ 14 มาตรา 253 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ชัดเจน เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐได้เข้ามารับรู้ข้อมูลข่าวสาร และได้มีโอกาสมาแสดงความคิดเห็น แสดงความห่วงกังวลต่อแนวทางการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐต่อการตัดสินใจของผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งรวมไปถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นข้อมูล ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผลจากการตัดสินใจ ให้การปรึกษาหารือ และร่วมกันประเมินผลการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานในวิถีทางประชาธิปไตยที่สำคัญยิ่ง ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมยังรวมไปถึงการร่วมกันออกแบบอนาคตของชุมชน โดย ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคหลังรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้จึงมีบทบาทและอำนาจ หน้าที่อย่างกว้างขวาง โดยไม่เพียงจะมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไปรวมถึงการพัฒนาคุณภาพ

ชีวิต และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วย โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2562 ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 รวมถึงกฎกระทรวง 2541 ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 โดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นให้ค้ำึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงมีความสำคัญและจำเป็น ซึ่งมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมาย ยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนา รวมทั้งการกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่มาจากการรวบรวมข้อมูลปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น มีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง

จังหวัดบึงกาฬเดิมเป็นอำเภอในเขตพื้นที่ของจังหวัดหนองคาย ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นจังหวัดบึงกาฬเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2554 ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ.2554 มีระยะเวลาการดำเนินงานนับถึงปัจจุบันเพียง 10 ปี ผู้ศึกษาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดหน่วยงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งผลการศึกษานำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเขตจังหวัดบึงกาฬ ต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการศึกษา

1. ประชาชนที่เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตในด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาตามกรอบแนวคิดของการศึกษา คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ 4 ด้าน ได้แก่ ได้แก่ 1) ด้านการคิดค้นสาเหตุของปัญหา 2) ด้านการตัดสินใจ 3) ด้านการดำเนินการ 4) ด้านการติดตามและประเมินผล
2. ขอบเขตในด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ จำนวนทั้งสิ้น 428,041 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการใช้สูตรการคำนวณด้วยวิธีของทอโร ยามาเน่ (Tora Yamane อ้างใน สุรพล พรหมกุล. 2554 : 77) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4,000 คน
3. ขอบเขตในด้านพื้นที่ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งมีทั้งหมด 8 อำเภอ
4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
  - 4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ
  - 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ 4 ด้าน ได้แก่ ได้แก่ 1) ด้านการคิดค้นสาเหตุของปัญหา 2) ด้านการตัดสินใจ 3) ด้านการดำเนินการ 4) ด้านการติดตามและประเมินผล
5. ขอบเขตในระยะเวลา
ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือน มิถุนายน – ตุลาคม 2564

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1. ได้ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ
2. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ จะนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ ต่อไป

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ จำนวนประชากรทั้งสิ้น 428,041 คน จาก 8 อำเภอ 617 หมู่บ้าน ในจังหวัดบึงกาฬ (ข้อมูลประชากร จังหวัด, พ.ศ. 2563 – 2564). ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยวิธีการใช้สูตรการคำนวณของทอโร ยามาเน่ (Tora Yamane อังโน สุรพล พรหมกุล, 2554 : 77) กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ .05 จากกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยพิจารณาจากเนื้อหาเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัย โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่กำหนด ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแก้ไขภาษาให้ถูกต้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม และสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง สถิติที่ใช้ (Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test แบบ Independent samples) และ F-test (one way ANOVA)

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬพบว่า ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.91) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมคิดค้นสาเหตุ ($\bar{X}$ = 3.27) ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X}$ = 3.04) ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X}$ = 2.96) ด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.36) ตามลำดับ

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษากาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ผู้ศึกษาอภิปรายผล ดังนี้

1. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของปิยะมาศ ลินธุ์พาศิ (2562 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษารื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่าตนเองและชุมชนได้ประโยชน์อะไรจากการเข้าร่วมทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับการศึกษาของอนุชิต โมพันดง (2561) ที่ได้ทำการศึกษารื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจกล่าวได้ว่าประชาชนยังไม่เข้าใจกระบวนการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีมากเท่าที่ควร และสอดคล้องกับการศึกษาของสุนติลักษณ์ ยกเทพ (2560 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษารื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนยังขาดการรับรู้รับทราบถึงความรับผิดชอบของตนเองว่ามีมากน้อยเพียงใด ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของลัดดาวรรณ นนปะติ (2559 : บทความ) ที่ทำการศึกษารื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งประชาชนบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากนัก มองว่าเป็นหน้าที่ของภาครัฐ และประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอีกด้วย ซึ่งรายละเอียดในแต่ละด้านอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมคิดค้นสาเหตุ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ มีความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมคิดค้นสาเหตุ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการ/ความคิดเห็น ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไข และลดปัญหาของท้องถิ่น ร่วมเสนอปัญหาความต้องการของประชาชนผ่านตัวแทนหมู่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น สมาชิก อบจ. หรือเจ้าหน้าที่ อบจ. มีส่วนร่วมเสนอแนวคิดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมและร่วมการวางแผนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับการศึกษาของ เนตรนภา คงหอม (2558 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทะเล อำเภอยุทธศาสตร์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทะเล อำเภอยุทธศาสตร์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทะเล อำเภอยุทธศาสตร์ จังหวัดนครสวรรค์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลที่จำเป็นต่อการ จัดทำแผนพัฒนา ซึ่งนอกจากจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปจะต้องวิเคราะห์ว่ายุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่เลือกต้องการข้อมูลประเภทใด ต้องการข้อมูลของช่วงเวลาใด และจะเก็บข้อมูลจากแหล่งใด เพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์การพัฒนาโครงการ/กิจกรรม ได้อย่างถูกต้องโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล จะต้องเก็บข้อมูลที่ภายในองค์กรและข้อมูลภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนรา ศรีวงษา (2557 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาในเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอยุทธศาสตร์ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยพิจารณาด้านการมีส่วนร่วมค้นหาปัญหาความต้องการ อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะประชาชนในท้องถิ่นยังไม่มีความเข้าใจในโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของตนเองในกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น และอาจจะเข้าใจว่าตนเองมีหน้าที่เพียงเลือกตั้งผู้แทนของท้องถิ่นเข้าไปบริหารท้องถิ่นแทนตนเองเท่านั้น เมื่อเลือกตั้งเสร็จแล้วต้องเป็นหน้าที่ของผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งจะต้องดำเนินการต่อไปทั้งหมด

1.2 ด้านการตัดสินใจ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ มีความคิดเห็นในด้านการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับท้องถิ่นมากน้อย มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการของท้องถิ่นหรือหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการลงในหมู่บ้าน สอดคล้องกับการศึกษาของ อนุชิต โมพันดง (2560) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยมุ่งเน้นศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง อาจกล่าวได้ว่าการศึกษาที่ประชาชนไม่ได้เห็นถึงความสำคัญในการเข้าร่วมในเวทีประชาคม เพื่อมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาภายในชุมชน แสดงให้เห็นว่าประชาชนยังไม่ได้ให้ความสำคัญในการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมกันกับเทศบาลจัดทำแผนพัฒนาสามปี สาเหตุมาจากการที่ประชาชนส่วนใหญ่อาจมองว่าหน้าที่ความรับผิดชอบที่ต้องปฏิบัตินั้น มีความสำคัญมากกว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีกับเทศบาล และสอดคล้องกับการศึกษาของ สุนติลักษณ์ ยกเทพ (2560 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ

อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการดำเนินงาน ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ มีความคิดเห็นในด้านการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวแทนเป็นกรรมการในการจัดทำแผน มีส่วนร่วมในการประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการดำเนินในการจัดทำแผนพัฒนา มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ในการประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผน สอดคล้องกับการศึกษาของอนุชิต โมพันธ์ (2561) ได้ทำการศึกษารื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ อยู่ในระดับปานกลาง อาจกล่าวได้ว่าประชาชนมองว่าการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่จัดทำแผน จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มองว่าไม่ได้มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าไปมีส่วนร่วม เพราะว่ามีคณะกรรมการที่คอยดูแลการปฏิบัติการอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของลัดดาวรรณ นนปะติ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษารื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาของค์การบริหารส่วนตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติการ ประชาชนบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากนัก มองว่าเป็นหน้าที่ของภาครัฐ และประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจการจัดทำแผนพัฒนาอีกด้วย

1.4 ด้านการติดตามและประเมินผล ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ มีความคิดเห็นในด้านการติดตามและประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ มีส่วนร่วมในการ

ติดตามดูแลรักษาสาธารณสมบัติที่ประชาชนใช้ร่วมกันในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการตรวจสอบโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบโครงการ/กิจกรรมที่ผ่านการประชาคมหมู่บ้านว่าได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ สอดคล้องกับการศึกษาของปัญญา เฉลียวชาติ (2560 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล นครสวรรค์ออก อำเภอเมือง นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษการมีส่วนร่วมของประชาชน ผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ เป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่ ยังมีความคิดความเชื่อที่ว่าการเมืองเป็นเรื่องของผู้มีอำนาจ กล่าวคือ ประชาชนมักมองว่าเรื่องการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเรื่องของนักการเมือง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ ตลอดจนข้าราชการ ซึ่งการที่ประชาชนจะไปติดตามตรวจสอบการบริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นเรื่องยาก สอดคล้องกับการศึกษาของปิยะมาศ สินธุภาชี (2562 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านกลับพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของท้องถิ่น สืบเนื่องมาจากความไม่เข้าใจในสิทธิของประชาชนเองในการรักษาผลประโยชน์ของชุมชนในการตรวจสอบการดำเนินงานของท้องถิ่นให้มีความโปร่งใสชัดเจน

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ประชาชนที่เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ลัดดาวรรณ นนปะติ (2559 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เมื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามปัจจัยคุณลักษณะ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ อาชีพ ระยะเวลาที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่ รายได้มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพร โทพล(2561) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาราชควาย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ผลการศึกษาพบว่าประชาชนที่เป็นเพศชายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าเพศหญิง อาจเนื่องจากประชาชนเพศชายมีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น และมีความสนใจในเรื่องการพัฒนา ด้านการเมือง ทั้งเป็นผู้นำครอบครัว จึงทำให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าเพศหญิง โดยเพศหญิงในสังคมชนบทจะมีความให้เกียรติเพศชาย ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำครอบครัว จึงไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือกิจกรรมนอกบ้านมากเท่าเพศชาย

2.2 ประชาชนที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุเนตลักษณ์ ยกเทพ (2560 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตือ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ แตกต่างกัน ผลการศึกษพบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเกิดจากการที่ประชาชนมีการศึกษาต่างกันต่างมีความคิดเห็นต่างกันจึงเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของเทศบาลต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของโสภิตา ศรีนุ่น (2558 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอบेतง จังหวัดยะลา เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาและรายได้ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของเนตรนภา คงหอม (2558 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทะเล อำเภอยะหริ่ง จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อ

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เขาเขลา อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับที่สูง ย่อมให้ความสำคัญกับการพัฒนาท้องถิ่น มากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับที่ต่ำกว่า

2.3 ประชาชนที่อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของสุวดี ภิโรสกุล (2560 : บทคัดย่อ) ศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ผลการศึกษา พบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมต่อแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน เนื่องมาจากประชาชนที่ประกอบอาชีพ ที่มีความเป็นอิสระจะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาส่วนท้องถิ่นมากกว่าประชาชนที่มี อาชีพที่ไม่มีความเป็นอิสระ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มผู้ที่มีอาชีพมีความเป็นอิสระ ซึ่งได้แก่ อาชีพที่ไม่มีองค์กร หน่วยงานที่เป็นต้นสังกัด หรืองานที่ไม่ได้มีรายได้ในลักษณะเงินเดือนจะมีความคล่องตัวและมีอิสระในการเข้าร่วมในการมีส่วนร่วมในระดับที่มากกว่าเนื่องจากสามารถ บริหารจัดการเวลาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีกฎ ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน เป็น ข้อจำกัดในการเข้าร่วมในกิจกรรมหรือโอกาสต่าง ๆ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพที่มี หน่วยงานต้นสังกัด มีกฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการเวลาจึงทำให้ ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้มากเท่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นอิสระ สอดคล้องกับการศึกษา ของ พชร โทพล (2561) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาราชควาย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต่างกัน เนื่องจากว่าการประกอบอาชีพของแต่ละบุคคลจะทำให้คนมี เวลาว่าง หรือมีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างที่ไม่เหมือนกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมคิดค้นสาเหตุ ควรร่วมประชุมปรึกษาหารือจัดประชาคมถึงปัญหาในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่น

1.2 ด้านการตัดสินใจ ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

1.3 ด้านการดำเนินงาน ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนมากขึ้น

1.4 ด้านการติดตามและประเมินผล ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ ให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ หรือพื้นที่ใกล้เคียง

2.2 ควรศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ หรือพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งผลการศึกษาทั้งสองเรื่องนี้จะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ต่อไป

บรรณานุกรม

- เทศบาลเมืองลำพูน. (2563). **คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น**. กองวิชาการและแผนงาน. เทศบาลเมืองลำพูน.
- นรา ศรีวงษา. (2557). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด**. วารสารการเมืองการปกครอง ปีที่ 4 (ฉบับที่ 2). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนตรนภา คงหอม. (2558). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเขากะลา อำเภอยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์**. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ปัญญา เฉลียวชาติ. (2560). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์**. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปิยะมาศ สินธุพาศี. (2562). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช**. วารสารมงกุฏทักษิณ ปีที่ 1 (ฉบับที่ 1). นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช.
- เพชร โทพล. (2561). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนตำบลราชควาย อำเภอมืองนครพนม จังหวัดนครพนม**. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม .
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. เล่ม 116. ตอนที่ 114 ก, หน้า 7 – 8.
- พระราชบัญญัติตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ.2554. เล่ม 128. ตอนที่ 18 ก, น. 1 – 4.
- พิรุวรรณ กิตติคุณ. (2563). **การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น : การจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักวิชาการ กลุ่มงานบริการวิชาการ 1
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559. เล่ม 133. ตอนพิเศษ 218 ง. น.3 – 5.
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2561. เล่ม 135. ตอนพิเศษ 246 ง. น.1.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. เล่ม 114.ตอนที่ 55 ก, น. 16, 73 – 76.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. เล่ม 124. ตอนที่ 47 ก, น. 112 – 116.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, น. 74 – 75.
- ถัดดาวรรณ นนปะติ. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. วารสารการบริหารปกครอง. ปีที่ 5 (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วชิรวัชร งามละม่อม. (2559). **ทฤษฎีการมีส่วนร่วม**. ค้นเมื่อ 5 เมษายน 2565. จาก http://learningofpublic.blogspot.com/2016/02/blog-post_79.html.
วิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช.
- วุฒิสาร ต้นไชย. (2557). **การกระจายอำนาจและประชาธิปไตยในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.
- ศรวิวรรณ สุภา. (2553). **ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเทศบาลตำบลเมืองง่า อำเภอมืองง่าจังหวัดลำพูน**. รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุทธินันท์ สุวรรณวิจิตร. (2564). การกระจายอำนาจการปกครอง. **วารสารมหาจุฬานาครทร** **รศน์.ปีที่ 8 (ฉบับที่ 5)**. นครศรีธรรมราช: สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช